

Lublin, 10 lutego 2017 r.

Szanowny Pan
dr Krzysztof Żuk
Prezydent Miasta Lublin
krzysztof.zuk@lublin.eu
blonia@lublin.eu

Opinia Rady Kultury Przestrzeni na temat koncepcji Parku na Błoniach pod Lubelskim Zamkiem

UWAGA OGÓLNA

1. Przedstawiona do konsultacji koncepcja **Parku na Błoniach pod Lubelskim Zamkiem** jest projektem, który przyczyni się do znaczącego podniesienia jakości tej niezwykle ważnej przestrzeni miasta. Przyczyni się ona także do wykreowania nowych, atrakcyjnych funkcji i powstania nowych powiązań na tym obszarze. Popieramy większość zaproponowanych w projekcie rozwiązań.

Poniżej przedstawiamy także **uwagi i propozycje do przedstawionego projektu**.

KOMUNIKACJA

2. Na poniższej wizualizacji nie jest widoczne, czy podesty w miejscach wejść na place są obniżone do poziomu ziemi. Jeśli, nie rekomendujemy **obniżenie podestów** w takich miejscach, aby stanowiły jedną płaszczyznę z nawierzchnią placów i nie stanowiły bariery przede wszystkim dla osób manewrujących wózkami dziecięcymi oraz dla biegających dzieci. W pozostałych miejscach powinny pozostać wyniesione, dzięki czemu będą miejscem do siedzenia oraz elementem zabawowym.

3. Wnioskujemy o ponownego przeanalizowanie **układu alejek na obszarze „falującej łąki”** przy parkingu w południowej części terenu. Są tam aż 3 alejki wschód–zachód i jedna idąca prawie równoległe do brzegu parkingu, natomiast brakuje udostępnienia łąki za pomocą alejki północ–południe. Powiązanie to mogłoby być alternatywą dla głównego ciągu pieszego w kierunku „Targu pod Zamkiem”, przy czym nie powinno przebiegać prostoliniowo, by nie stanowić głównego skrótu. Wnioskujemy także o przeanalizowanie możliwości lokalizacji samodzielnych podestów – „wysp” w obszarze łąki.

NAWIĄZANIA DO HISTORII

4. Wnioskujemy o dodanie do projektu **części studialnej dotyczącej przedwojennego Podzamcza** ukazującej wszystkie odniesienia do historii zastosowane w projekcie, wraz z informacją, w jaki sposób koncepcja się do nich odnosi lub nie i dlaczego. Opracowanie takie zostały wykonane w pracach konkursowych, ale mogłoby też być elementem omawianej koncepcji skierowanej do realizacji, w celu rozwoju na Błoniach oferty turystycznej związanej z ich przeszłością.

Wnioskujemy także by umieścić w projekcie odniesienia do następujących miejsc:

- Synagoga Saula Wahla, legendarnego „jednodniowego króla Polski”. Ze względów turystycznych byłoby istotne wspomnienie o niej; została zbudowana w z bliskim sąsiedztwie kościoła św. Wojciecha.
- Krawiecka 41, gdzie m.in. działał kibuc, w ramach którego Żydzi przygotowywali się do osiedlania w Palestynie.
- Miejsce w okolicach synagogi Saula Wahla, gdzie pochowano ostatnie ofiary z Zamku z 22 lipca 1944 zamordowane podczas wycofywania się Niemców z Lublina. Poniższa fotografia najprawdopodobniej pokazuje uroczystą mszę w intencji ofiar połączoną z manifestacją żałobną 6 sierpnia 1944. Liczba uczestników świadczy o wyjątkowej społecznej randze tych wydarzeń, które razem z pogrzebem 28 lipca 1944 roku oraz ekshumacją w 1954 roku zapisały się w zbiorowej pamięci jako symboliczne punkty zwrotne historii miasta i należałoby o nich pamiętać.

Sposób upamiętnienia tych miejsc powinien mieć nowatorską formę (możliwe są różne, również dyskretne i nieoczywiste nawiązania) bez dramatycznych odniesień do martyrologii, która niekoniecznie spełnia warunki upamiętnienia w kontekście wrażliwości młodych pokoleń.

5. Wnioskujemy o to aby dołożyć maksymalnych starań, by uzyskać jakość przy realizacji repliki studzienki. Przestrzenny wyraz planowanej **repliki studzienki** zależy w dużej mierze od materiału oraz funkcji. Wnioskujemy aby szczegółowo zaplanować jakość tego obiektu. Do rekonstrukcji użyć można tradycyjnych cegieł np. rozbiórkowych, lub też zastosować inne materiały. Konieczne jest tu wyczucie stylu. Wszelkie oszczędności w tym zakresie np. wykonanie jej z betonu oklejonego płytkami dadzą kiczowaty efekt. Umieszczenie tam źródła jest oczywistym pomysłem, ale pojawia się problem jego umiejscowienia. Oryginalnie, w takich ujęciach woda była sprzedawana, a co za tym idzie w budce było pomieszczenie z drzwiami zamykanymi na klucz. Odtworzenie takiej zamkniętej budki nie będzie robiło dobrego wrażenia w przestrzeni. Można rozważyć usunięcie ścian, co jest niezgodne z prawdą historyczną, albo udostępnić jej wnętrze w inny sposób, np. w formie **fotoplastykonu** z wieloma otworkami i stałą lub okresowo zmienianą ekspozycją zdjęć. W takim wypadku ujęcie wody byłoby na zewnątrz. Ekspozowane zdjęcia mogłyby dotyczyć nie tylko dzielnicy żydowskiej, ale np. innego ważnego a nieznanego powszechnie wydarzenia, jakim była ogólnopolska wystawa rolnicza na 10-lecie PRL-u.

Konieczna jest także informacja o tym, że studzienka jest repliką i okolicznościach jej powstania. Wnioskujemy także by zachować większą odległość pomiędzy repliką studni a ławkami na placu.

6. Wnioskujemy, aby precyzyjnie zaplanować **zarys ulicy Krawieckiej**. Była ona brukowaną miejską ulicą, wyposażoną w krawężniki i rynsztoki. Równoległe do niej biegła ulica Podzamcze. Łączyły je przecznice i otaczały murowane, nawet dwupiętrowe budynki. Osoby, które widziały zdjęcia Krawieckiej wiedzą o tym, ale inni ludzie (młodzież, turyści) będą sobie budować obraz tej okolicy na podstawie graficznych sugestii jej śladu. Z tych też powodów wnioskujemy, aby zaznaczyć jej **kontury w jednoznaczny sposób** – poprzez zmieszczenie rozsypanych płytek ściśle w konturze ulicy, aby pokazać, że był to trakt miejski, o równoległych krawężniach i uporządkowanej geometrii. Szczególnie jest to ważne we wschodniej części gdzie ulica skręca w kierunku Wzgórza Zamkowego. Jednocześnie podkreślamy, że ulica nie powinna być zbyt „dosłownie” oznaczona a charakter rozrzuconych płytek powinien zostać zachowany.

7. Stojaki ze **zdjęciami ul. Krawieckiej** należy również osobno zaplanować w powiązaniu z innymi elementami i funkcjami ze szczególnym uwzględnieniem, że:

- Warto nimi dookreślić zarys ul. Krawieckiej umieszczając jej zdjęcia na obu końcach
- Podczas imprez masowych mogą one ulec zniszczeniu w trakcie transportu urządzeń, budowy scen itp. (nie chodzi o wandalizm uczestników ale ekip technicznych), należy więc zaplanować ich lokalizacje również pod tym kątem.

MEBLE I URZĄDZENIA

8. Wnioskujemy aby poprawić i uzupełnić **układ ławek wzdłuż alejek**. Na przykład nie ma ich pod drzewami wzdłuż alejki między pomnikiem przyrody a „falującą łąką”. Należałoby zrobić to z uwzględnieniem cienia rzucanego przez drzewa w lecie, aby dało się usiąść zarówno w słońcu jak i w cieniu.

9. Wnioskujemy o przeanalizowanie zaproponowanych w projekcie ławek pod kątem wygody użytkowników. Zaproponowane „dizajnerskie” **ławki będą niewygodne – i nie będą zachęcać do siadania**, ponieważ są kanciaste i płaskie oraz w większości bez oparc. Proponujemy dobrać ławki zarówno **intrygujące i nowoczesne** w wyglądzie jak i **wygodne** do dłuższego i krótkiego siedzenia, odpowiednio wyprofilowane i dopasowane do ciała. Mogą to być zarówno ławki z oparciami jak i bez oparc.

Jako zasadę przyjąć należy jednolity styl wszystkich mebli, jednakże wielość różnych wyodrębnionych miejsc, ciągów i wnętrz w kompleksie Błoni pozwala na ewentualne zróżnicowanie modeli, jeśli zajdzie taka potrzeba.

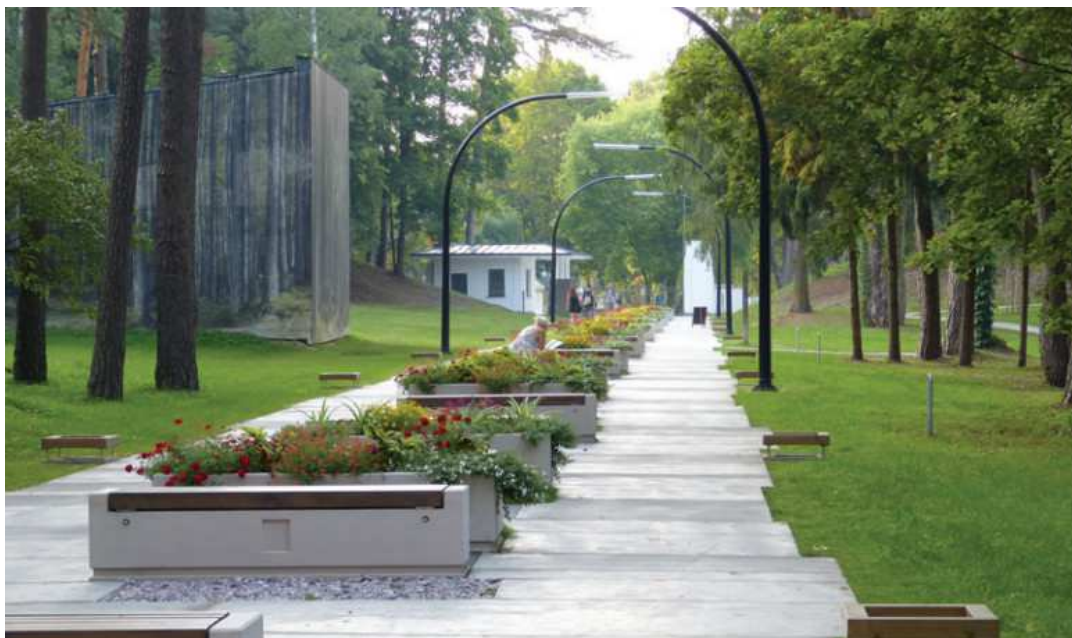

10. **Ławki wzdłuż alejek** powinny być cofnięte w trawniki, aby wyciągnięte nogi osoby siedzącej nie zajmowały światła alejki (tak jest usytuowana część ławek obecnie). Ponadto miejsce pod nogami powinno być utwardzone, aby nie robiły się tam błotniste kałuże (teraz się robią). Przy ławkach należy przewidzieć utwardzone miejsce na wózek dziecięcy, rower itp.

11. Proponujemy **pozostawić huśtawkę** dla niepełnosprawnych, dodając do niej wygodny dojazd wózkiem, czego obecnie brakuje. Z tej huśtawki korzystają wszystkie dzieci. Nie wszystkie urządzenia do zabawy muszą być w tym samym stylu – różnorodność może także stymulować wyobraźnię.

12. Zastanowienia i zaprojektowania wymaga **styl, umiejscowienie i liczba koszy na śmieci**. Kosze nie powinny znajdować się przy każdej ławce i w najbardziej widocznych miejscach, które z reguły stanowią osie i inne kulminacje widokowe. Proponujemy przeanalizowanie czy zastosować kosze segregujące odpady oraz rekomendujemy stosowanie koszy maksymalnie nierzucających się w oczy lub wkopanych w ziemię (takie rozwiązanie stosuje się na Litwie – fot. poniżej: wkopane kosze w parku zdrojowym w Druskiennikach). Należy też rozstrzygnąć kwestię istniejących i planowanych koszy na psie odchody. Do ich sprzątnięcia mogą służyć obecnie także zwykłe kosze.

NADMIAR WODY

13. Należy poprawić gospodarkę wodą opadową w połowie istniejącej alejki północ-południe wzdłuż ogrodzenia szkoły, gdzie tworzy się **rozległa kałuża** niemożliwa do obejścia trawnikiem. Należy zapobiec takim przypadkom w przyszłości na etapie projektu wykonawczego lub przewidzieć możliwość korekt.

14. Wnioskujemy o szczegółowe rozwiązanie w miejscu **obniżenia** terenu przy placu zabaw, gdzie obecnie tworzy się oczko wodne po roztopach i większych deszczach. Wnioskujemy o zaprojektowanie w tym miejscu lub w pobliżu niecki retencyjnej, która zbierać będzie wody opadowe.

UTRZYMANIE

15. W nawiązaniu do pkt. 13 wnioskujemy aby przeanalizować potrzebę realizacji a następnie rozmieszczenie **koszy i zasobników z woreczkami na psie odchody** oraz zaplanować (np. z pomocą NGO) spotkanie-warsztaty z korzystającymi z tego miejsca właścicielami psów, aby po nich sprząтали. Jest to konkretna grupa osób poruszająca się wzdłuż zwyczajowych tras, z którą bez trudu da się nawiązać przyjazny kontakt.

16. Ważną rolę koncepcji odgrywa **zróżnicowane wykaszanie**. Warto podkreślać ten element i przygotować odpowiednie regulacje umożliwiające utrzymanie trawy w stosownym stanie. Dotyczy to również miejsc koszonych, gdyż w praktyce są one koszone do korzeni, co w gorące lata prowadzi do całkowitego wyschnięcia trawy (zielone są tylko kępy koniczyny, krwawnika itp.).

17. Należy przewidzieć drogi **transportu technicznego** obsługującego organizację imprez masowych, inaczej nawierzchnie ulegną zniszczeniu.

INNE POMYSŁY

18. Proponujemy ustawienie na Błoniach **stolików** umożliwiających piknikowanie lub prace na laptopie, grę w gry planszowe itp.. Podobne stoliki są rozpowszechnione w Szwecji i innych krajach o wysokiej kulturze spędzania czasu na powietrzu.

19. Wnioskujemy o przewidzenie przy toalecie **budowy pochylni** dla osób na wózkach i z wózkami. Taki dojazd jest obecnie zapewniony tylko z drugiej strony.

ZMIANY NA STYKU OBSZARU PROJEKTU Z OTOCZENIEM

Wnioskujemy również do Pana Prezydenta o rozwiązanie szeregu problemów przestrzennych poza obszarem projektowym, ale w bezpośrednim otoczeniu Błoni, Mają one obecnie negatywny wpływ na estetyczny odbiór i funkcjonowanie Błoni i będą jeszcze bardziej zauważalne na zasadzie kontrastu po realizacji projektu. Rekomendujemy wprowadzenie następujących korekt w ramach całościowego „pakietu” zmian na Błoniach:

20. Nawiązanie kontaktów z dyrekcją Muzeum na Zamku w celu **likwidacji płotu** i przesunięcia go na samą górę, jeśli jest potrzebny. W ten sposób można byłoby udostępnić zbocze i usunąć z widoku rzucającą się w oczy linię ogrodzenia. Jeśli się to uda, należałoby od razu w porozumieniu z Muzeum rozstrzygnąć na etapie projektu wykonawczego, w jaki sposób na zboczu **poprawić zieleń i schody** prowadzące od toalety do bramy Muzeum. Jest to bardzo wygodny skrót. Ponadto wnioskujemy aby na murku, który jest częścią płotu umieścić również ławki.

21. Wnioskujemy o **likwidację barierek** wzdłuż trasy rowerowej przy al. Unii Lubelskiej. Zostały one niepotrzebnie zaprojektowane i częściowo zamontowane, nim udało się przerwać ich montaż. Teraz wyglądają dość głupio i stanowią niebezpieczeństwo dla mijających się rowerzystów.

22. Wnioskujemy także, aby odzyskać na potrzeby miasta działkę prywatną znajdującą się w środku parku oraz dzierżawiony obecnie parking w pobliżu targu. Oba te tereny, z uwagi na stan prawny znalazły się obecnie poza obszarem opracowania, co negatywnie wpływa na całą koncepcję parku.

Na zakończenie dziękujemy za pismo od Pana Prezydenta Artura Szymczyka z dnia 22 grudnia 2016 r. będące odpowiedzią na pismo RKP z dnia 26 września 2016 r. z informacją na temat możliwych zmian na Błoniach na potrzeby obchodów 700 – lecia miasta.

Zwracamy się także z prośbą o ponowne przeanalizowanie możliwości jakiegokolwiek wzmocnienia ciągu pieszego – przedeptu biegnącego przez środek Błoni w kierunku Tarasów Zamkowych, na czas 2017 r. np. poprzez zastosowanie kruszywa lub innych dodatków zmniejszających tworzenie się błota podczas dni deszczowych.

Z poważaniem

Opracowali:
Marcin Skrzypek
Jan Kamiński

Jan Kamiński
Przewodniczący RKP

Do wiadomości:

Pan Artur Szymczyk – Zastępca Prezydenta Miasta Lublin ds. Inwestycji i Rozwoju,
zastepcy.prezydenta@lublin.eu

Radni i Radne Rady Miasta Lublin – na ręce przewodniczącego Rady Miasta Lublin, Pana Piotra Kowalczyka, piotr.kowalczyk@lublin.eu, oraz za pośrednictwem Biura Rady Miasta, rada_miasta@lublin.eu

Pani Ludwika Stefańczyk – Dyrektor Wydział Gospodarki Komunalnej UM Lublin,
komunalna@lublin.eu

Pani Elżbieta Matuszak – Dyrektor Wydziału Planowania UM Lublin, planowanie@lublin.eu

Pani Hanna Pawlikowska – Miejski Architekt Zieleni UM Lublin, maz@lublin.eu

Pan Hubert Macik – Miejski konserwator Zabytków w Lublinie, zabytki@lublin.eu

Pan Wojciech Januszczuk i Pan Piotr Szkołut – Garden Concept Architekci Krajobrazu,
info@gardenconcept.pl